

PAPILDINĀJUMI LATVIJAS REPUBLIKAS SARUNU POZĪCIJAI

22. sadaļa: "Vides aizsardzība"

Lai sniegtu konferencē detalizētu informāciju par *acquis communautaire* ieviešanu sadaļā Vides aizsardzība, Latvija iesniedz sekojošu papildinājumu pozīcijai 22.sadaļā "Vides aizsardzība". Šie papildinājumi sniedz informāciju, kas prasīta ES kopējā pozīcijā 2001.gada 21.februārī (CONF – LV 8/01). Pozīcijā ir iekļautas atbildes uz jautājumiem, kuri tika saņemti no Eiropas Komisija ekspertiem pirms 18.jūlijā notikušās tehniskajām konsultācijām, kā arī šo konsultāciju laikā. Latvija ir mainījusi vairākas prasības pēc pārejas periodiem salīdzinājumā ar sākotnējo pozīciju. Ja šajā papildinājumā nav norādīts citādi, informācija, kas iesniegta sākotnējā sarunu pozīcijā uzskatāma par spēkā esošu.

Vispārēja informācija par institucionālo sistēmu un finansējumu

Latvijā jau ir izveidota un darbojas institucionāla sistēma, kas ļauj ieviest vides *acquis communautaire*. Šī institucionālā sistēma detalizētāk izskatīta atsevišķās šīs pozīcijas sadaļās. Laika posmā kopš sarunu pozīcijas iesniegšanas ir sasniegts būtisks progress institūciju stiprināšanā – izveidots Radiācijas drošības centrs (2001.gada jūlijs), kopš 2001.gada sākuma Ietekmes uz vidi novērtējuma birojs darbojas kā centrālā institūcija integrētā piesārņojuma novēršanas un kontroles (IPNK) jomā, ar papildus štata vietām pastiprināta Vides valsts inspekcija. Tālākai institūciju nostiprināšanai ar mērķi pilnībā ieviest ES nosacījumus dabas aizsardzības un vides monitoringa jomā valdība ir atbalstījusi priekšlikumus par papildus līdzekļu izdalīšanu 2002.gada valsts budžetā Natura 2000 tīkla izveidei (265 000 EUR) un vides monitoringa sistēmas attīstībai (170 000 EUR). Lai līdz iestāšanās brīdim valsts varētu ieviest ES Seveso direktīvas prasības papildus līdzekļi tiks piešķirti Vides valsts inspekcijai (85 000 EUR) un Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojam (90 000 EUR).

Latvija ir paātrinājusi arī likumdošanas saskaņošanas procesu. Lai uzlabotu vides aizsardzības likumdošanas virzību Saeimā kopš 2001.gada jūnija ir izveidota vides aizsardzības apakškomisija.

Tika paātrināts arī likumdošanas saskaņošanas darbs Ministru kabinetā, kas ļāva pilnā apmērā saskaņot Latvijas likumdošanas ar ES prasībām Ietekmes uz vidi novērtējumu, IPNK, lielo ķīmisko avārijas riska (SEVESO) un atkritumu salīdzināšanas jomā. Vairākās citās jomās (ūdens aizsardzība, biocīdi) tika pārskatīti darba plāni un piesaistīti papildus līdzekļi, lai nodrošinātu likumdošanas saskaņošanu 2002.gada pirmajā pusē nevis 2002.gada beigās kā tas bija plānots iepriekš, kas ļaus nodrošināt šīs likumdošanas pilnīgu ieviešanu sākot no 2003.gada 1.janvāra.

Horizontālā likumdošana

Direktīva par Ietekmes uz vidi novērtējumu (85/337/EEC un 97/11/EC)

Latvijā ir pilnībā izveidota institucionālā struktūra direktīvu par Ietekmes uz vidi novērtējumu (85/337/EEC un 97/11/EC) ieviešanai. Administratīvā kapacitāte ir pietiekama.

Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs tika nodibināts 1999.gada janvāra sākumā. Divus mēnešus pirms tam Latvija pieņēma likumu "Par Ietekmes uz vidi novērtējumu". 1999.gada jūnijā Ministru kabinets akceptēja noteikumus "Par Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrām", lai varētu ieviest Ietekmes uz vidi novērtējuma sistēmu Latvijā. Šie likumdošanas akti pārņem Eiropas Savienības direktīvas 85/337/EEC un 97/11/EC. 2001. gadā pieņemti papildinājumi likumam "Par Ietekmes uz vidi novērtējumu", kas pilnīgi saskaņotu Latvijas likumdošanu ar ES prasībām attiecībā par pārrobežu Ietekmi. Kopš biroja nodibināšanas 1999.gadā tas ir realizējis piecus Ietekmes uz vidi novērtējuma projektus. Trīs no tiem ir attiecināti uz jaunu reģionālo pašvaldību atkritumu poligonu ierīkošanu Ziemeļvidzemes, Ventspils un Liepājas rajonos, viens ir vēlīts piesārņojošo ostu dubļu izvietošanai Liepājas kanālā un viens saistīts ar hidroelektrostacijas būvi Ambeļu pagastā. Citi Ietekmes uz vidi novērtējuma projekti ir uzsākti un atrodas dažādās attīstības stadijās.

Direktīva par vides informāciju (90/313/EEC)

Direktīvas par vides informācijas pieejamību (90/313/EEC) nosacījumi ir gandrīz pilnībā pārņemti Latvijā spēkā esošajā likumdošanā. Vēl nepieciešams precizēt nosacījumus par maksu par vides informāciju.

Direktīvas specifiskās prasības vides informācijai nosaka vides aizsardzības likumdošana, 2000.gada jūnija grozījumi likumā "Par vides aizsardzību", 3.1.nodaļa "Sabiedrības tiesības saņemt vides informāciju un līdzdalība ar vides aizsardzību saistītu lēmumu pieņemšanā " un citi vides aizsardzības normatīvie akti. Informācijas pieejamību kopumā nosaka vairāki citi Latvijas normatīvie akti.

Likums "Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību iestādēs" nosaka ikvienas fiziskās un juridiskās personas tiesības griezties valsts un pašvaldību institūcijās ar kolektīviem rakstveida un mutvārdu iesniegumiem, sūdzībām un priekšlikumiem un saņemt atbildi, kā arī valsts institūciju un pašvaldību pienākumu sniegt atbildi un kārtību, kādā sniedzama atbilde.

"Informācijas atklātības likums" nosaka sabiedrības pieeju informācijai, kas normatīvajos aktos noteikto funkciju veikšanai ir valsts pārvaldes iestāžu un pašvaldības iestāžu rīcībā un vienotu kārtību, kādā fiziskās un juridiskās personas ir tiesīgas iegūt un izmantot informāciju.

Likums "Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" nosaka valsts un pašvaldību institūciju pienākumu sniegt atbildes noteiktos termiņos.

Vispārpieejamo informāciju, kas nav papildus jāapstrādā, izsniedz bez maksas. Maksa par informācijas izsniegšanu nedrīkst pārsniegt dokumentu vai informācijas meklēšanas, papildus apstrādes un pavairošanas izdevumus.

Ņemot vērā Eiropas tiesas lietu 217/97 Latvija līdz 2002.gada vidum precīzēs nosacījumus attiecībā par maksu par vides informāciju.

Kā būtiskākās sastāvdaļas likumā par Vides aizsardzību, kas nodrošina atbilstību direktīvas prasībām, minamas:

- vides informācijas definīcija;
- prasības valsts institūcijām nodrošināt vides informācijas apstrādi, atjaunošanu un izplatīšanu, kā arī nozīmēt informācijas koordinatorus un atbildīgās amatpersonas sabiedrības informēšanai;
- vides informācijas praktiskais nodrošinājums, attīstot publiski pieejamas datu bāzes, reģistrus un Interneta mājas lapas; sagatavojot un publicējot ziņojumus par vides stāvokli, vides politikas plānus un programmas, kā arī informējot sabiedrību par tās tiesībām un iespējām saņemt informāciju.

Prasības sagatavot un publicēt ikgadēju Vides stāvokļa pārskatu nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 415 "Par vides valsts monitoringu". Speciālās prasības vides informācijai, saskaņā ar direktīvas izvirzītajām prasībām, nosaka arī citi vides aizsardzības normatīvie akti, no kuriem kā galvenie minami likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", likums "Par piesārņojumu" (pieņemts Saeimā 15.03.2001), "Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu likums", likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām", likums "Par radiācijas drošību un kodoldrošību" u.c.

Latvija ir uzsākusi darbu pie Orhusas konvencijas ratificēšanas.

Klimata izmaiņas

Lēmums 93/389/EEC ar papildinājumu 99/296/EC

Latvija ir ratificējusi Konvenciju par klimata izmaiņām 1995. gadā un parakstījusi Kioto protokolu 1998.gadā. Latvijas Klimata izmaiņu samazināšanas politikas plāns tiks papildināts līdz 2002.gadam.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija koordinē lēmuma 93/389/EEC, kas papildināts ar lēmumu 99/296/EC, izpildīšanu: regulārs monitorings un ikgadējās nacionālās inventarizācijas atskaites, dati par siltumnīcefekta gāzu emisiju un izmešu samazinājumu, un nacionālo ziņojumu, kā arī ikgadējās atskaites par kopējās ieviešanas aktivitātēm un pilotstadiju, ņemot vērā lēmumus, kas pieņemti iesaistīto pušu konferenču sesijā un lēmumus 93/389/EEC un 99/296/EC.

Siltumnīcefekta gāzu emisijas prognozes līdz 2020. gadam bija izstrādātas 1997.gada Latvijas Republikas Otrajā nacionālajā ziņojumā, ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās Konvencijas par klimata pārmaiņām (UNFCCC). 2001. gada laikā prognozes tiks atjaunotas un pārrēķinātas saskaņā ar Trešā nacionālā ziņojuma prasībām, kurš tiks sagatavots līdz 2001.gada septembra beigām un apstiprināts Ministru kabinetā līdz 2001.gada beigām.

Lai izstrādātu Latvijas piedalīšanos Kopējās ieviešanas projekta realizācijā, sagatavošanas procesā atrodas galvenā analītiskā izpēte kopējās ieviešanas politikai un rīcības plānam Latvijā. Tā galvenokārt balstās uz sektorālajām potenciālajām analizēm, kā arī uz institucionālās un likumdošanas struktūras izstrādāšanu un tā būs par pamatu politiska lēmuma pieņemšanai par turpmāku kopējās ieviešanas projektu realizāciju Latvijā. Lēmuma pieņemšanas process ir atkarīgs no starptautisko noteikumu attīstības un prasībām kopējās ieviešanas projektu realizēšanā. Analītiskais materiāls arī iekļauj esošās institucionālās struktūras izvērtēšanu un pievērš uzmanību papildus kapacitātes vajadzībai, kura būs nepieciešama Latvijai iesaistoties Kopējās ieviešanas politikas fāzē.

Latvija ir parakstījusi līgumu ar *Prototype Carbon Fund* par siltumnīcefekta gāzu samazināšanu Liepājas reģiona cieto atkritumu apsaimniekošanas projekta ietvaros. Projekts paredz metāna samazināšanu un elektrības ražošanu. Iesaistoties šajā līgumā tiek nodrošināta ne tikai monitoringa un atskaites sistēma, bet arī tiks veicināta turpmāka sistēmas attīstība nacionālajā līmenī.

Gaisa kvalitāte

Direktīva par prasībām attiecībā uz benzīna un dīzeļdegvielas kvalitāti (98/70/EC)

Patreiz degvielas kvalitātes un atbilstības novērtēšanas jomu reglamentē Ministru kabineta 1998. gada 7.jūlija noteikumi Nr.241 "Noteikumi par degvielas kvalitātes vides normatīviem", kas izstrādāti saskaņā ar Padomes 1985. gada 20.marta direktīvu 85/210/EEC par dalībvalstu likumu par svina noteikšanu benzīnā tuvināšanu, tās 1987. gada 21.jūlija labojumiem 87/416/EEC un Padomes 1993. gada 23.marta direktīvu 93/12/EEC par dalībvalstu likumu par sēra saturu šķidrās degvielās tuvināšanu. Minētie noteikumi nosaka pieļaujamus normatīvus benzola, svina un sēra saturam degvielā.

Ar 2002. gada 1. janvāri daļēji spēkā stāties Ministru kabineta 2000. gada 26.septembra noteikumi Nr.332 "Noteikumi par benzīna un dīzeļdegvielas atbilstības novērtēšanu", kas izstrādāti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 13.oktobra direktīvas 98/70/EC "Par benzīna un dīzeļdegvielas kvalitāti un grozījumiem Padomes direktīvā 93/12/EEC". Šie noteikumi paredz prasības svina, sēra, ogļūdeņražu, benzola, skābekli saturošo ogļūdeņražu daudzumam degvielā, kā arī degvielas oktānskaitļa, blīvuma un destilācijas noteikšanas metodes.

Atbilstoši Ministru kabineta 1998. gada 7.jūlija noteikumiem Nr.241 degvielas kvalitātes novērtēšanai ir pilnvarotas divas sertifikācijas institūcijas – a/s "Izstrādājumu bīstamības novērtēšanas aģentūra" IBNA (Ministru kabineta 1998. gada 16.decembra rīkojums Nr.608 "Par akciju sabiedrības "Izstrādājumu bīstamības novērtēšanas aģentūra" pilnvarošanu degvielas atbilstības novērtēšanai") un Latvijas sertifikācijas centrs LATSERT (Ministru kabineta 1998. gada 9.septembra rīkojums Nr.437 "Par institūcijas pilnvarošanu degvielas atbilstības novērtēšanai").

Saskaņā ar degvielas tirgotāju aprēķiniem direktīvas prasības ieviešanas rezultātā cenas dīzeļdegvielā varētu pieaugt par 5-6%, bet benzīna 3-5%.

Līdz 2003. gada 1.janvārim Latvija nodrošinās nepieciešamo papildinājumu normatīvajos aktos, kas reglamentē degvielas kvalitāti, pieņemšanu.

Latvija maina savu pozīciju attiecībā par direktīvu par prasībām attiecībā uz benzīna un dīzeldegvielas kvalitāti (98/70/EC) un atsakās no prasības pēc pārejas perioda.

Latvija līdz iestāšanās brīdim pilnā mērā ieviesīs ES prasības degvielas kvalitātes jomā.

Direktīva par gaistošo organisko savienojumu (GOS) emisiju kontroli benzīna uzglabāšanā un sadalē no naftas bāzēm uz degvielas uzpildes stacijām (94/63/EC)

Līdz 2001. gada beigām Latvija pieņems grozījumus Ministru kabineta "Noteikumi par vides kvalitātes normatīviem degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām", kas pilnā mērā nodrošinās direktīvas prasību pārņemšanu. Saskaņā ar precizēto laika grafiku direktīvas nosacījumi tiks ieviesti:

1. Attiecībā uz degvielas uzglabāšanu naftas bāzēs:

1.1. naftas bāzēm ar apjomu lielāku par 50 000 tonnām gadā - līdz 2002. gada 31. decembrim (direktīvas prasība – 1998. gada 31. decembris);

1.2. naftas bāzēm ar apjomu lielāku par 25 000 tonnu gadā – līdz 2003. gada 31. decembrim (direktīvas prasība – 2001. gada 31. decembris);

1.3. naftas bāzēm ar apjomu mazāku par 25 000 tonnām gadā – līdz 2008. gada 31. decembrim (direktīvas prasība – 2004. gada 31. decembris);

2. Attiecībā uz iekraušanas iekārtām naftas bāzēs visām iekraušanas operācijām, kurās degvielu iekrauj autocisternās, dzelzceļa cisternās vai kuģos iekšzemes pārvadājumiem:

2.1. naftas bāzēm ar apjomu lielāku par 150 000 tonnām gadā - līdz 2002. gada 31. decembrim (direktīvas prasība – 1998. gada 31. decembris);

2.2. naftas bāzēm ar apjomu lielāku par 25 000 tonnu gadā – līdz 2003. gada 31. decembrim (direktīvas prasība – 2001. gada 31. decembris);

2.3. visām pārējām naftas bāzēm – līdz 2008. gada 31. decembrim (direktīvas prasība – 2004. gada 31. decembris);

3. Degvielas uzpildes stacijām direktīvas prasības tiks īstenotas saskaņā ar sekojošiem laika grafikiem:

3.1. degvielas uzpildes stacijām ar apjomu lielāku par 2000 m³/gadā – līdz 2002. gada 31. decembrim (direktīvas prasība – 1998. gada 31. decembris);

3.2. degvielas uzpildes stacijām ar apjomu lielāku par 1000 m³/gadā – līdz 2004. gada 31. decembrim (direktīvas prasība – 1998. gada 31. decembris);

3.3. degvielas uzpildes stacijām ar apjomu virs 500 m³/gadā – līdz 2008. gada 31. decembrim (direktīvas prasība – 2001. gada 31. decembris);

3.4. visām pārējām degvielas uzpildes stacijām – līdz 2008. gada 31. decembrim (direktīvas prasība – 2004. gada 31. decembris).

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem atbilstība direktīvas prasībām jaunām naftas bāzēm un degvielas uzpildes stacijām tiks nodrošināta no iestāšanās brīža.

Latvijā izmanto 95 auto cisternas degvielas pārvadājumiem, no kurām 20 – 25% atbilst direktīvas nosacījumiem, tas ir, ir lādējamas no apakšas. No 2003. gada 1. janvāra Latvijā netiks reģistrētas jaunas autocisternas, kuras neatbilst direktīvas izvirzītajām prasībām. Esošo degvielas pārvadājumu auto cisternu, kuras neatbilst direktīvas izvirzītajām prasībām, pielietošana tiks pieļauta vienīgi, pārvadājot degvielu starp termināliem un degvielas uzpildes stacijām, kuras neatbilst direktīvas izvirzītajām prasībām un kurām ir piešķirts pārejas periods. Līdz ar to maksimālais pārejas periods attiecībā degvielas pārvadājumu cisternām ir 2008. gada 31. decembris.

Latvijā neizmanto kuģus iekšzemes degvielas pārvadājumiem atbilstoši direktīvas nosacījumiem. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem, ja tādi tiktu izmantoti, tiem pilnībā jāatbilst direktīvas prasībām.

Latvija nodrošinās, ka termināli un dzelzceļu cisternas, kas tiek izmantotas tranzītam, ja tie neatbilst direktīvas prasībām, no iestāšanās brīža tiks izmantoti vienīgi tranzīta operācijām

No 615 degvielas uzpildes stacijām ES direktīvas 94/63/EC prasībām atbilst 147 degvielas uzpildes stacijas.

Nemot vērā augstākminēto, Latvija precizē sarunu pozīciju par direktīvas ieviešanu.

1. Attiecībā uz degvielas uzglabāšanu naftas bāzēs:

1.2. naftas bāzēm ar apjomu lielāku par 25 000 tonnu gadā – līdz 2003. gada 31. decembrim;

1.3. naftas bāzēm ar apjomu mazāku par 25 000 tonnām gadā – līdz 2008. gada 31. decembrim;

2. Attiecībā uz iekraušanas iekārtām naftas bāzēs visām iekraušanas operācijām, kurās degvielu iekrauļ autocisternās, dzelzceļa cisternās vai kuģos iekšzemes pārvadājumiem:

2.1. naftas bāzēm ar apjomu lielāku par 25 000 tonnu gadā – līdz 2003. gada 31. decembrim;

2.2. visām pārējām naftas bāzēm – līdz 2008. gada 31. decembrim.

3. Degvielas uzpildes stacijām direktīvas prasības tiks īstenotas saskaņā ar sekojošiem laika grafikiem:

3.1. degvielas uzpildes stacijām ar apjomu lielāku par 1000 m³/gadā – līdz 2004. gada 31. decembrim;

3.2. degvielas uzpildes stacijām ar apjomu virs 500 m³/gadā – līdz 2008. gada 31. decembrim;

3.3. visām pārējām degvielas uzpildes stacijām – līdz 2008. gada 31. decembrim.

4. Esošajām auto cisternām, kuras pārvadā degvielu starp naftas bāzēm un degvielas uzpildes stacijām, kuras neatbilst direktīvas prasībām, līdz 2008. gada 31. decembrim.

Direktīva 2000/69/EC par benzola un oglekļa monoksīda vides kvalitātes robežlielumiem gaisā

Direktīvas prasības tiks pārņemtas Latvijas likumdošanā ne vēlāk kā līdz 2003. gada 1. janvārim ar grozījumiem Ministru kabineta noteikumos "Par gaisa kvalitāti".

Direktīvas 2000/69/EC par benzola un oglekļa monoksīda vides kvalitātes robežlielumiem gaisā ieviešana nesagādās nopietnas grūtības. Benzola monitorings Latvijā jau tiek veikts visās gaisa kvalitātes monitoringa vietās. Oglekļa monoksīda monitorings arī jau tiek veikts 14 gaisa kvalitātes monitoringa vietās. Šīs direktīvas prasības tiks ieviestas direktīvā noteiktajos termiņos un līdz ar to Latvija neprasa pārejas periodus par direktīvu 2000/69/EC par benzola un oglekļa monoksīda robežvērtībām gaisā.

Atkritumu apsaimniekošana

Atkritumu struktūrdirektīva (75/442/EEC)

Latvija 2000. gada decembrī pieņēma jaunu likumu "Par atkritumu apsaimniekošanu" (spēkā no 01.03.2001), kurā pārņemtas ES direktīvu 75/442/EEC par atkritumiem un 91/689/EEC par bīstamajiem atkritumiem pamatnostādnes. Likums pieejams angļu valodā VARAM Internet mājas lapā:

http://www.varam.gov.lv/varam/likumd/vad_lik/evad_lik.htm.

Atbilstoši ES nosacījumiem, tiks apstiprināts atkritumu klasifikators. Pamatojoties uz jauno likumu, līdz 2002. gada beigām tiks izstrādāts un apstiprināts atkritumu apsaimniekošanas plāns, kurš pilnā mērā atbildīs direktīvas prasībām, ņemot vērā arī līdz šim izstrādātās un realizētās stratēģijas un programmas, uzlabota atļauju sistēma darbībām ar atkritumiem. No 2003. gada 1. janvāra Latvijas atkritumu statistikas sistēma būs pilnā mērā atbilstoša ES prasībām.

Direktīva par bīstamajiem atkritumiem (91/689/EEC)

Sākot no 1995. gada Latvijas valdība sadarbībā ar Eiropas Savienības ekspertiem un Dānijas valdības pārstāvjiem ir izstrādājusi Nacionālo bīstamo atkritumu apsaimniekošanas stratēģiju, kuras atjaunots variants tika apstiprināts 1999. gadā.

Šīs stratēģijas mērķis ir izveidot Latvijas Republikā Eiropas Savienības likumdošanas normām atbilstošu, videi drošu, valsts mēroga bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, tādējādi minimizējot bīstamo atkritumu nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.

- Sistēmai pēc tās pilnīgas izveidošanas jābūt ilgtspējīgai, tai jādarbojas pēc principa "Piesārņotājs maksā", nodrošinot sistēmas darbību no līdzekļiem, kuri tiks iekasēti no atkritumu generatoriem par to pārstrādi vai galējo deponēšanu.
- Sistēmai jānodrošina adekvātas informācijas, par bīstamajiem atkritumu ģenerāciju, transportu, pārstrādi un galējo deponēšanu, operatīvu apmaiņu starp bīstamo atkritumu apsaimniekošanā iesaistītajām institūcijām, adekvātu un kompetentu lēmumu pieņemšanu, kā arī to izpildes kontroli.
- Sistēmai jāstimulē tīrāko tehnoloģiju ieviešana ražošanā.

Saskaņā ar šo stratēģiju Latvijas turpmākais pasākumu plāns galveno infrastruktūras objektu izveidei bīstamo atkritumu apsaimniekošanas direktīvas ieviešanai ir sekojošs:

2001.g.

- ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) pabeigšana bīstamo atkritumu dedzinātājam,
- atkritumu dedzinātāja uzstādīšanas vietas projektēšana un būvdarbu uzsākšana,
- bīstamo medicīnas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveides uzsākšana;
- bīstamo atkritumu savākšanas staciju tīkla izveidošanas uzsākšana.

2002.g.

- bīstamo atkritumu dedzinātāja uzstādīšanas vietas būvdarbu pabeigšana;
- bīstamo atkritumu dedzinātāja piegāde un uzstādīšana,
- bīstamo atkritumu dedzinātāja iedarbināšana un nelikvīdo pesticīdu iznīcināšanas uzsākšana,
- infekciozo medicīnas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveides turpināšana;
- bīstamo atkritumu savākšanas staciju tīkla izveidošanas turpināšana,
- atkritumu apsaimniekošanas atļauju sistēma, kura pilnā mērā atbilst direktīvas prasībām.

2003.g.

- nelikvīdo pesticīdu iznīcināšanas pabeigšana,
- infekciozo medicīnas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveides pabeigšana,
- bīstamo atkritumu savākšanas staciju tīkla izveidošana.

2004.g.

- bīstamo atkritumu savākšanas staciju tīkla izveidošanas pabeigšana.

Investīciju plāns galveno infrastruktūras objektu izveidei bīstamo atkritumu apsaimniekošanas direktīvu ieviešanai ir attēlots 1.tabulā.

1.tabula

M EUR

Gadi	Pamatbudžets	Speciālais budžets	Dāvinājumi, tehniskā palīdzība	Pašu līdzekļi	Kopējās investīcijas
1995-2000	3.624	0.753	3.290	-	7.667
2001	0.702	1.053	1.086	-	2.841
2002	1.316	1.316	0	-	2.632
2003	0	1.491	0.526	-	2.017
2001-2003	2.018	3.860	1.612	-	7.490
2003-2004	3.509	1.754	0.965	0.896	7.124
Kopā	9.151	6.367	5.867	0.896	22.281

Bīstamie atkritumi līdz brīdim, kad tos sadedzinās vai apglabās tiks uzglabāti videi un cilvēkam drošā veidā attiecīgajos uzņēmumos vai speciālās glabātavās, vai arī tie tiks apsaimniekoti atbilstošās iekārtās ārvalstīs.

Nemot vērā augstāk minēto, Latvijai maina savu pozīciju attiecībā par direktīvu par bīstamajiem atkritumiem (91/689/EEC) un atsakās no prasības pēc pārejas perioda.

Direktīva par atkritumu eļļām (75/439/EEC)

Ministru kabinets š.g. 17.jūlijā pieņēma noteikumus "Par atkritumu sadedzināšanu un atkritumu sadedzināšanas iekārtām izvirzāmajām prasībām", nosakot arī prasības atkritumu eļļu sadedzināšanai atbilstoši jaunās direktīvas par atkritumu sadedzināšanu (2000/76/EC) prasībām.

Šobrīd jau ir izveidota atkritumu eļļas savākšanas un sadedzināšanas sistēma. Šim nolūkam Vides aizsardzības fonds ir iedalījis subsīdijas, kas sastāda 135 000 EUR 1999. gadā, 60 000 EUR 2000. gadā un 508 500 EUR 2001. gadā.

Līdz 2001. gada beigām Latvija pilnā mērā pārņems direktīvas prasības. Likumdošanā tiks noteikta prioritāte atkritumu eļļu pārstrādei, nevis sadedzināšanai, sākot no 2002. gada.

Līdz ar to Latvija ievieš direktīvas prasības līdz iestāšanās brīdim.

Latvija maina savu pozīciju attiecībā par direktīvu par atkritumu eļļām (75/439/EEC) un atsakās no prasības pēc pārejas perioda.

Direktīva par PCB/PCT (96/59/EEC)

Latvija līdz 2001. gada beigām pabeigs likumdošanas saskaņošanu ar direktīvas prasībām. Līdz 2002. gada vidum PCB/PCT saturošo iekārtu inventarizāciju. Saskaņā ar MK noteikumu projektu iekārtu īpašniekam būs jāsniedz informācija reģionālajām vides pārvaldēm.

Saskaņā ar aprēķiniem 1 tonnas PCB/PCT apsaimniekošanas izmaksas sastāda 1700 EUR. Līdz ar to kopējās izmaksas valstī sastāda 164 000 EUR. Šīs izmaksas tiks precizētas pēc inventarizācijas pabeigšanas. Izmaksas segs iekārtas īpašnieks.

Latvija īsteno direktīvas prasības līdz iestāšanās brīdim, ņemot vērā arī direktīvas 3. pantā paredzēto pārejas periodu.

Latvija maina savu pozīciju attiecībā par direktīvu par PCB/PCT (96/59/EEC) un atsakās no prasības pēc pārejas perioda.

Direktīva par baterijām un akumulatoriem (91/157/EEC)

Jau tagad saskaņā ar valsts subsīdiju programmu ir izveidota akumulatoru savākšanas sistēma. No 2002. gada jūnija ir uzsākts bateriju savākšana. 2001. gadā bateriju un akumulatoru savākšanai ir iedalīti 2 290 000 EUR.

Likumdošanas saskaņošana tiks pabeigta 2002. gada sākumā. No 2002. gada plānots ieviest sistēmu, kas uzliek par pienākumu bateriju tirgotājiem pieņemt izlietotās baterijas.

Latvija līdz iestāšanās brīdim ievieš direktīvā noteiktos ierobežojumus bīstamu vielu saturošu bateriju tirdzniecībā, kā arī izstrādās programmas iztukšoto bateriju un akumulatoru pārstrādei.

Līdz ar to Latvija ievieš direktīvas prasības līdz iestāšanās brīdim.

Latvija maina savu pozīciju attiecībā par direktīvu par baterijām un akumulatoriem (91/157/EEC) un atsakās no prasības pēc pārejas perioda.

Direktīva par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (94/62/EC)

Direktīvas 94/62/EC par iepakojumu un izlietoto iepakojumu prasību pārņemšanai ir izstrādāts likumprojekts "Iepakojuma likums", kuru paredzēts pieņemt līdz 2001. gada beigām.

Direktīvas prasības, izņemot 6. pantu, tiks ieviestas līdz iestāšanās brīdim.

Lai pilnā mērā ieviestu direktīvas 6. pantu, nepieciešams pārejas periods līdz 2007. gada beigām sekojošu iemeslu dēļ:

Pārstrādes jaudas Latvijā dažādiem iepakojuma materiālu veidiem pašreiz ir nepietiekamas (piemēram, polimēriem) vai to nav tikpat kā nemaz - (gofrētais kartons un citi papīra veidi). Tādēļ nepieciešams investēt rūpniecības nozarēs, kuras nodarbojas ar otrreizējo materiālu pārstrādi vai tām saistītās nozarēs. Ierobežojošie faktori investīcijām ir iekārtu jaudas esošajam tirgum un nespēja prognozēt tirgus apjoma pieauguma dinamiku tuvākajiem gadiem. Tāpēc liels darbs jāiegulda, lai izveidotu precīzu iepakojuma plūsmas uzskaiti valstī, kura nodrošinātu korektu datu iegūvi kā valsts tā tautsaimniecības vajadzībām. Iepakojuma plūsmas pieauguma prognoze patreiz ir ~ 4 % gadā, bet atsevišķiem materiāliem pat līdz 7 % gadā. Ja patreiz polimēru pārstrāde ir nepilns 1 %, tad ņemot vērā prognozēto iepakojuma patēriņa pieaugumu, būs nepieciešamas investīcijas, lai līdz 2007. gadam sasniegtu plānotos 15 % polimēru pārstrādē. Otrs svarīgais faktors ir nesakārtotais otrreizējo izejvielu tirgus un vājā otrreizējo izejvielu šķirošana valsts mērogā. Tādejādi investīcijas nepieciešamas atkritumu šķirošanas vākšanas sistēmas attīstībai valstī.

Pašreiz ir izveidota valsts nozīmes iepakojuma uzskaites datu bāze, kura izstrādāta saskaņā ar direktīvas 3. pielikumu. Lai iespējami īsākā laikā iegūtu ticamus datus par iepakojuma plūsmu valstī, līdz iestāšanās brīdim tiks izstrādāta un ieviesta netiešās iepakojuma plūsmas uzskaites metodika, kas tuvināti ļaus noteikt iepakojuma daudzumu valstī.

Direktīvas mērķu sasniegšanas izklāsts pa gadiem un iepakojuma veidiem ir noteikts 1. pielikumā

Latvija maina savu pozīciju attiecībā par direktīvu par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (94/62/EC) un prasa pārejas periodu līdz 2007. gada beigām direktīvas 6. panta ieviešanai.

Direktīva par atkritumu poligoniem (1999/31/EC)

Direktīvas prasības lielā mērā ir iestrādātas Latvijas likumdošanā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.56 "Sadzīves atkritumu poligonu ierīkošanas, apsaimniekošanas un slēgšanas noteikumi" (pieņemti 08.02.2000). Pamatojoties uz jauno likumu "Par atkritumu apsaimniekošanu", līdz 2001. gada beigām tiks pieņemti Ministru kabineta noteikumi "Prasības atkritumu poligonu ierīkošanai, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanai un šo poligonu un izgāztuvju slēgšanai un rekultivācijai", kas pilnā mērā nodrošinās direktīvas prasību iekļaušanu Latvijas likumdošanā.

Latvija iesniedz pasākumu plānu direktīvas 1999/31/EC ieviešanai, attiecībā par bīstamo atkritumu apglabāšanu:

2001.g.

- ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) veikšana bīstamo atkritumu poligonam,
- bīstamo atkritumu neitralizācijas un stabilizācijas sistēmas radīšana atkritumu sagatavošanai apglabāšanai poligonā.

2002.g.

- projekta sagatavošana ISPA finansējuma saņemšanai,
- poligona celtniecības projekta sagatavošana,
- bīstamo atkritumu neitralizācijas un stabilizācijas sistēmas radīšana atkritumu sagatavošanai apglabāšanai poligonā (pabeigšana),

2003.g.

- poligona celtniecības uzsākšana.

2004.g.

- poligona celtniecības pabeigšana.

Investīciju plāns bīstamo atkritumu galīgās apglabāšanas poligona izveidei attēlots 2.tabulā.

2.tabula

Gadi	miljoni EUR			
	Pamatbudžets	Speciālais budžets	Dāvinājumi (ISPA)	Kopējās investīcijas
2001	0.439	0.439	0	0.878
2002	0.439	0	0.420	0.859
2003	0.263	0.790	2.000	3.053
2001-2003	1.141	1.229	2.420	4.790
2004	1.404	0.635	4.000	6.039
Total	2.545	1.864	6.420	10.829

Līdz bīstamo atkritumu poligonu uzbūvēšanas brīdim tiks nodrošināta atkritumu pagaidu uzglabāšana, kas nodrošinās drošību cilvēkam un videi. Tomēr pagaidu uzglabāšana uz laiku, kas ilgāka par 12 mēnešiem notiks glabātavās, kas pilnā mērā neatbilst direktīvas prasībām.

Latvija iesniedz pasākumu plānu sadzīves atkritumu apsaimniekošanai:

Lai sasniegtu direktīvas 1999/31/EC prasības Latvijā ir izstrādāta un šobrīd tiek veikti pasākumi Nacionālās programmas "500-" Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ieviešana Latvijā ietvaros. Programmas ietvaros paredzēts izveidot 12 – 15 jaunus sadzīves atkritumu poligonus un rekultivēt esošās izgāztuves. Programmas "500-" ietvaros direktīvas prasības tiks ieviestas līdz 2012. gadam. Līdz 2009. gadam jaunie sadzīves atkritumu poligoni būs atbilstoši ES direktīvas 1999/31/EC prasībām. Līdz 2008. gada beigām tiks rekultivētas 50% no esošajām izgāztuvēm un līdz 2012. gadam tiks rekultivētas pilnībā visas esošās izgāztuves. Visas direktīvas prasībām neatbilstošās izgāztuves tiks slēgtas līdz 2009. gada aprīlim. Lai nodrošinātu direktīvu ieviešanu, sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekti tiks veikti 2 etapos.

Šobrīd Latvijā ir 4 sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekti ieviešanas stadijā (pirmās grupas projekti) un 3 projekti sagatavošanas stadijā (otrās grupas projekti).

Pirmās grupas projekti, statuss: ieviešanas stadija

1. Rīgas pilsētas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts

Apkalpotais iedzīvotāju daudzums: 1 miljons, kopējās projekta izmaksas: 26 MEUR¹.

Tehniski ekonomiskais pamatojums pabeigts 1997.gadā

Ietekmes uz vidi novērtējums pabeigts 1997. gadā

Tehniskais projekts pabeigts 2000.gadā

Celtniecība: notiek

Projekta beigu datums: 2002. gads

2. Ziemeļvidzemes reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts

Apkalpotais iedzīvotāju daudzums: 200 000, kopējās projekta izmaksas: 12 MEUR.

Tehniski ekonomiskais pamatojums pabeigts 1998.gadā

Ietekmes uz vidi novērtējums pabeigts 1999. gadā

Tehniskais projekts pabeigts 2000.gadā

Celtniecība: plānota 2002. gadā

Projekta beigu datums: 2003. gads

3. Ventpils reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts

Apkalpotais iedzīvotāju daudzums: 65 000, kopējās projekta izmaksas: 8 MEUR.

Tehniski ekonomiskais pamatojums pabeigts 1999.gadā

Ietekmes uz vidi novērtējums pabeigts 1999. gadā

Tehniskais projekts pabeigts 2000.gadā

Celtniecība: plānota 2002. gadā

Projekta beigu datums: 2003. gads

4. Liepājas reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts

Apkalpotais iedzīvotāju daudzums: 150 000, kopējās projekta izmaksas: 14 MEUR.

Tehniski ekonomiskais pamatojums pabeigts 2000.gadā

Ietekmes uz vidi novērtējums pabeigts 2000. gadā

Tehniskais projekts pabeigts 2001.gadā

¹ Šeit un turpmāk izmantots kurss 1EUR=0,59LVL

Celtniecība: plānota 2002. - 2004. gadā
Projekta beigu datums: 2006. gads

3. tabulā ir attēlotas pirmās grupas projektu izmaksas.

3. tabula
MEUR

Projekti	Valsts	Aizņēmumi	Dāvinājumi, ISPA	Paši	Kopā projekts
<i>Rīgas pilsētas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts</i>		15,63	6,9	3,75	26,28
<i>Ziemeļvidzemes reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts</i>	4,15	1,19	4,50	1,76	11,60
<i>Ventspils reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts</i>	0,06	1,36	3,00	3,72	8,14
<i>Liepājas reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts</i>	1,35	3,78	6,14	3,05	14,32
Kopā pa finansu avotiem	5,56	21,96	20,54	12,28	60,34

Avots: Valsts investīciju programma

Kopā apkalpotais iedzīvotāju daudzums pēc projektu ieviešanas ir 1 415 000 jeb 57 % no Latvijas iedzīvotājiem. Kopējās investīcijas: ~ 60 MEUR.

Otrās grupas projekti, statuss: sagatavošanas stadija

1. Malienas reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts

Apkalpotais iedzīvotāju daudzums: 90 000, kopējās projekta izmaksas: 10 MEUR.

Tehniski ekonomiskais pamatojums notiek, sākts 2000. gadā

letekmes uz vidi novērtējums notiek, sākts 2000. gadā

Plānotais beigu datums: 2005. gads

2. Dienvidlatgales reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts

Apkalpotais iedzīvotāju daudzums: 243 100, kopējās projekta izmaksas: 12 MEUR.

Tehniski ekonomiskais pamatojums notiek, sākts 2000. gadā

letekmes uz vidi novērtējums notiek, sākts 2000. gadā

Plānotais beigu datums: 2005. gads

3. Austrumlatgales reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts

Apkalpotais iedzīvotāju daudzums: 124 000, kopējās projekta izmaksas: 11 MEUR.

Tehniski ekonomiskais pamatojums notiek, sākts 2000. gadā

letekmes uz vidi novērtējums notiek, sākts 2000. gadā

Plānotais beigu datums: 2005. gads

4. tabulā ir attēlotas otrās grupas projektu izmaksas.

4. tabula
MEUR

Projekti	Valsts	Aizņēmumi	Dāvinājumi, ISPA	Paši	Kopā projekts
<i>Malienas reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts</i>	1,90	1,86	5,39	1,02	10,17
<i>Dienvidlatgales reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts</i>	2,39	2,91	5,66	1,22	12,18
<i>Austrumlatgales reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projekts</i>	2,09	2,47	5,66	1,11	11,33
Kopā pa finansu avotiem	6,38	7,24	16,71	3,35	33,68

Avots: Valsts investīciju programma

Kopā apkalpotais iedzīvotāju daudzums pēc projektu ieviešanas ir 457 100 vai 18 % no Latvijas iedzīvotājiem. Kopējās investīcijas: ~33 MEUR.

5. tabulā ir attēlotas kopējās abu grupu projektu izmaksas pa finansu avotiem.

5. tabula

Investīcijas pa finansu avotiem	Milj. EUR
Valsts	11,94
Aizņēmumi	29,20
Dāvinājumi, ISPA	37,25
Paši	15,63
Kopā	94,02

Kopā apkalpotais iedzīvotāju daudzums pēc abu grupu projektu ieviešanas ir 1 872 100 vai 75 % no Latvijas iedzīvotājiem. Kopējās investīcijas: ~94 MEUR.

Izstrādājot Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas stratēģiju, tika noteikti saražoto un noglabāto atkritumu daudzumi. Kopējais saražotais sadzīves atkritumu daudzums Latvijā 1996. gadā tika noteikts 2,4 miljoni m³, jeb 465 000 – 500 000 tonnas/gadā. Kopējais saražotais atkritumu daudzums ir ~ 600 000 – 700 000 tonnas/gadā.

6. tabulā ir parādīti sadzīves atkritumu daudzumi pa komponentēm.

6. tabula

Komponentes	Laukos	Pilsētās	Kopā
Organiskie	15,462	201,339	216,801
Papīrs	11,385	48,321	59,706
Stikls	7,231	32,214	39,445
Metāls	2,692	16,107	18,800
Plastmasa	4,462	28,187	32,649
Citi	20,309	76,509	96,817
Kopā	61,541	402,678	464,219

7. tabulā parādītas kopējās investīcijas, kas ieguldītas no 1995. līdz 2000. gadam un direktīvu ieviešanai nepieciešamais finansējums dalījumā pa finansu avotiem.

7. tabula

Finansējuma avots	Investīcijas, milj. EUR
Valsts budžets	40,59
Pašu līdzekļi	42,81
Dāvinājumi	160,11
Aizdevumi	93,82
Kopā	337,32

Nemot vērā augstāk minēto, Latvija maina savu pozīciju par direktīvu par atkritumu poligoniem (1999/31/EC) un līdz direktīvas 14. pantā minētajam terminam panāks esošo sadzīves atkritumu izgāztuvju atbilstību vai to slēgšanu. Latvija līdz 2012. gada beigām nodrošinās visu esošo izgāztuvju sanāciju.

Latvija prasa pārejas periodu līdz 2004. gada beigām attiecībā par bīstamo atkritumu pagaidu uzglabāšanu uz laiku, kas pārsniedz 12 mēnešus, glabātuvēs, kas pilnībā neatbilst direktīvas nosacījumiem attiecībā uz bīstamo atkritumu poligoniem.

Direktīva par nolietotajām automašīnām (2000/53/EC)

2001. gada pavasarī sāksies Reģionālais vides tuvināšanas projekts (REAP) ar mērķi saskaņot likumdošanu un ieviest direktīvu 2000/53/EC par nolietotajām automašīnām. Latvija projekta ietvaros precīzēs direktīvas ieviešanas izmaksas un institucionālos risinājumus. **Latvija ieviešs direktīvas prasības direktīvā noteiktajos termiņos.**

Ūdens aizsardzība

Ūdens struktūrdirektīva (2000/60/EC)

Latvija līdz 2002. gada beigām pieņems likumu par ūdens resursu apsaimniekošanu un ne vēlāk kā līdz 2003. gada beigām atbilstošos MK noteikumos nodrošinās pilnīgu direktīvas prasību pārņemšanu Latvijas likumdošanā.

Latvija jau šobrīd sadarbībā ar Zviedriju ir uzsākusi darbu pie lielākā Latvijas upes baseina – Daugavas baseina apsaimniekošanas plāna izstrādāšanas.

Latvija īsteno direktīvas prasības ne vēlāk kā direktīvā noteiktajos termiņos. Latvija neizvirza nekādas prasības attiecībā par ūdens struktūrdirektīvu.

Pilsētu notekūdeņu direktīva (91/271/EEC)

Direktīva 91/271/EEC par pilsētu notekūdeņiem vēl nav pilnīgi pārņemta Latvijas likumdošanā. Līdz 2002. gada 1. janvārim tiks pieņemti Ministru kabineta noteikumi "Par notekūdeņu emisiju robežvērtībām", kas pilnā mērā pārņems direktīvas nosacījumus.

Ņemot vērā to, ka Baltijas jūra ir jutīga pret eitrofikāciju, līdz 2001.gada beigām Latvija oficiāli visa tiks definēta kā "jutīgā teritorija". Izvērtējot pieejamos finansu resursus, pilnīga atbilstība direktīvai tiks sasniegta 2015. gadā, saskaņā ar 2. pielikumu.

Atbilstoši līdzšinējai pozīcijai, Latvijas apdzīvotās vietas var iedalīt 3 kategorijās:

- 1) pilsētas ar iedz.ekv. virs 100 000, kurās direktīvas prasības tiks ieviestas līdz 2008.gadam (šajā kategorijā iekļautas 3 pilsētas);
- 2) pilsētas ar iedz.ekv. virs 10 000, kurās direktīvas prasības tiks ieviestas līdz 2011.gadam (šajā kategorijā iekļauta 20 pilsētas un apdzīvotās vietas);
- 3) pilsētas ar iedz.ekv. virs 2000, kurās direktīvas prasības tiks ieviestas līdz 2015.gadam (šajā kategorijā iekļautas 65 pilsētas un apdzīvotās vietas).

Aglomerāciju reģistrs izveidots, balstoties uz oficiālās statistikas datu bāzes par iedzīvotāju skaitu pilsētās, kā arī, ņemot vērā informāciju par rūpnieciskiem izmešiem. Direktīvas kontekstā par aglomerāciju tiek definētas apdzīvotās vietas to administratīvo teritoriju robežās. Līdz 2002. gada maijam informācija par rūpnieciskiem izmešiem tiks precizēta.

Latvija ir izstrādājusi direktīvas specifisku ieviešanas plānu atbilstoši EK piedāvātajai struktūrai. Plānā definēti konkrēti soļi direktīvas prasību ieviešanai, ietverot arī likumdošanas un institucionālos aspektus, precizētas izmaksas šo pasākumu ieviešanai, un piedāvāts detalizēts plāna ieviešanas laika grafiks.

Pēc 2000.gada tautas skaitīšanas datiem, Latvijā 76,9 % iedzīvotāju bija nodrošināti ar notekūdeņu savākšanas pakalpojumiem. Taču 1999. gada vides statistikas pārskatu parāda, ka tikai 64 % no notekūdeņiem tiek atbilstoši attīrīti notekūdeņu attīrīšanas iekārtās.

Direktīva par dzeramo ūdeni (98/83/EC)

Latvijā centralizētajai dzeramā ūdens apgādei pamatā izmanto artēziskos pazemes ūdeņus - virszemes ūdeņus šajā nolūkā lieto vairs tikai Rīgā. Arī individuālajā ūdensapgādē pamatā izmanto gruntsūdeņus.

Latvijā prasības dzeramā ūdens kvalitātei nosaka 1999.gada 23.februārī pieņemtie Ministru Kabineta noteikumi Nr. 63 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma prasības". Tajos noteiktie mikrobioloģiskie un ķīmiskie rādītāji un to maksimāli pieļaujamās koncentrācijas (robežvērtības) pārsvārā atbilst direktīvā 98/83/EC paredzētajām. Izņēmumi ir iekļauti šo noteikumu 12.punktā. Šajā punktā bromātu, kopējā trihalogēnmetānu, alumīnija, dzelzs, mangāna saturam dzeramajā ūdenī, kā arī oksidējamībai (KMnO4) līdz 2015.gadam noteikts paaugstināts pieļaujamais līmenis, salīdzinot ar Eiropas Savienības direktīvā noteikto. Noteikumos šobrīd nav iekļauti atsevišķi direktīvas noteiktie kontroles rādītāji (piemēram, tritījs). Līdz 2002. gada vidum minētajos MK

noteikumos tiks izdarīti grozījumi. Paredzēts saīsināt 12.punktā noteiktā paaugstinātā bromātu satura un kopējā trihalogēnmetānu satura līmeņa pieļaujamību līdz 2009.gadam, kā arī samazināt mangāna satura pieļaujamo līmeni laika posmam līdz 2015.gadam līdz 0,1 mg/l, tādējādi tuvinot šo normu ES prasībām. Līdz ar to paredzams, ka visas ES direktīvas prasības Latvijā pilnīgi var tikt ieviestas līdz 2015.gadam. Grozījumos paredzēts precizēt arī atsevišķus monitoringa veikšanas nosacījumus.

Ir divi galvenie iemesli, kāpēc Latvijai nepieciešams garš pārejas periods atsevišķu direktīvas 98/83/EC prasību ieviešanai. Abi saistīti ar grūtībām nodrošināt dzeramā ūdens kvalitātes atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Pirmkārt, Latvijas ūdeņiem raksturīgs paaugstināts fona līmenis atsevišķiem ķīmiskiem parametriem, tāpēc ES direktīvā noteikto robežvērtību sasniegšanai jāveic intensīva un dārga attīrīšana. Viens no šādiem parametriem ir dzelzs (Fe), kam fona līmenis Latvijā ir 0.3 – 5 mg/l, bet pēc ES direktīvas prasībām dzeramajā ūdenī nedrīkst būt vairāk par 200 µg/l. Pēc monitoringa datiem 1998. gadā 50,9% dzeramā ūdens paraugu pēc ķīmiskajiem rādītājiem atzīti par standartiem neatbilstošiem galvenokārt augstā dzelzs satura dēļ. Līdzīgi paaugstināts fona līmenis raksturīgs arī mangānam (Mn), atsevišķos piejūras rajonos arī sulfātu (SO₄) un hlorīdu (Cl⁻) joniem. Jāatzīmē, ka minētais paaugstinātais fona līmenis nav uzskatāms par piesārņojumu, jo rodas dabīgu cēloņu dēļ. Minēto parametru pārsniegšana nerada arī nopietnus draudus cilvēku veselībai – nav nepieciešami tūlītēji pagaidu pasākumi, lai to novērstu. Tomēr pakāpeniski jānodrošina visiem parametriem atbilstoša dzeramā ūdens kvalitāte. Attiecīgu attīrīšanas iekārtu būvniecībai un modernizācijai nepieciešams ilgs laiks un lielas investīcijas – piemēram, atdzelžošanas iekārtas pašlaik daudzās mazpilsētās darbojas slikti vai vispār nestrādā. Turklāt vienlaikus investīcijas nepieciešamas arī citiem vides aizsardzības sektoriem – komunālo notekūdeņu sistēmas sakārtošanai, rūpnieciskā piesārņojuma kontrolei, utt.

Otrs iemesls ir nepieciešamība nomainīt ūdensvadus, kam tāpat nepieciešamas milzīgas investīcijas. Novecojušie un rūšējošie tērauda ūdensvadi pazemina patērētājiem piegādātā dzeramā ūdens kvalitāti, bieži ir piesārņojuma avots un nenodrošina ūdens bakterioloģisko tīrību. Tieši to dēļ Latvijā rodas problēmas izpildīt direktīvas 98/83/EC 6. panta 1. punkta prasības (par ūdens atbilstību parametriem vietā, kur tas iztek no krāna un tiek tālāk izmantots cilvēku patēriņam). Šo problēmu var atrisināt vienīgi, nomainot vecos ūdensvadus, turklāt aplēses liecina, ka nepieciešams nomainīt ap 80% ūdensapgādes tīklu.

Pēc 2000.gada tautas skaitīšanas datiem ar centralizētu ūdens apgādi Latvijā ir nodrošināti 83% iedzīvotāju.

Direktīvas ieviešanas laika grafiks un izmaksas ir norādītas 3. pielikumā.

Nemot vērā augstāk minētos apstākļus, kā arī nepieciešamos finansu līdzekļus, Latvijai nepieciešams pārejas periods direktīvas par dzeramo ūdeni (98/83/EC) prasību pilnīgai ieviešanai līdz 2015. gada 31.decembrim. Nemot vērā, ka investīciju projekti Latvijā tiek īstenoti vienlaikus attiecībā uz dzeramo ūdeni un pilsētu notekūdeņiem, ir nepieciešami vienāda ilguma pārejas periodi šīm direktīvām.

Nepieciešamie finansu līdzekļi Pilsētu notekūdeņu direktīvas 91/271/EEC un direktīvas par dzeramo ūdeni 98/83/EC prasību ieviešanai

Direktīvas 91/271/EEC un direktīvas 98/83/EC ieviešanas finansu stratēģija balstās uz 1998. gadā izstrādātā Phare DISAE fonda projekta "LAT 108" rezultātiem, aktualizējot izstrādātās finansu tabulas, atbilstoši esošajai situācijai. Projekta "LAT 108" finansu plāni aptver laika periodu no 1999. līdz 2015.gadam, kad tiek plānots ieviest direktīvas prasības. Direktīvas specifiskās stratēģijas izstrādes laikā finansēšanas plāni tiks precizēti un ūdenssaimniecības sakārtošanai paredzētais finansējums izdalīts pa direktīvām. Ņemot vērā finansu resursu ierobežojumus un pašvaldību iespējas realizēt dārgus projektus, bieži nebūs iespējams viena projekta ietvaros sasniegt pilnīgu atbilstību direktīvas prasībām, tādēļ projekti tiks realizēti vairākās fāzēs. Īstermiņa investīciju programmas tiks sagatavota atbilstoši iedzīvotāju maksātspējai.

Specifiskajos direktīvu ieviešanas plānos tiks identificēti arī potenciālie projekti atbilstoši direktīvu prioritātēm, un, pirmkārt, finansējums tiks novirzīts lielāko pilsētu (ar iedz.ekv. virs 10 000) ūdenssaimniecības sakārtošanai.

Lielākajā daļā pilsētu ar iedzīvotāju skaitu virs 10000 ūdenssaimniecības sakārtošanai ir jau realizēta investīciju projektu pirmā kārtā vai šobrīd ir realizācijas stadijā.

Peldvietu ūdeņu direktīva (76/160/EEC)

Peldvietu ūdens monitoringu veic Labklājības ministrijas Vides veselības dienests, atbilstoši 1998.gada 11.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.300 "Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi". Minēto noteikumu izpildi kontrolē Valsts sanitārā inspekcija. Līdz 2003. gada 1. janvārim Ministru kabineta noteikumi tiks papildināti, paplašinot peldvietu sarakstu.

Vides veselības dienests 2000.gada peldsezonā monitoringa ietvaros izmeklēja 1141 peldvietu ūdens paraugu. Pašlaik valstī ir 117 peldvietas, no kurām lielākajai daļai nepieciešams papildus veikt peldvietu ūdens laboratoriskos izmeklējumus.

Ir veikts direktīvas ieviešanas pilns izmaksu aprēķins. Nepieciešamie finansiālie līdzekļi laboratoriju iekārtu iegādei sastāda 89 000 EUR. Papildus ikgadējās personāla un uzturēšanas izmaksas sastāda 483 000 EUR.

Laskaņā ar direktīvas ieviešanas plānu Latvija nodrošinās direktīvā paredzēto monitoringu līdz iestāšanās brīdim. Līdz iestāšanās brīdim Latvija pieņems peldvietu kvalitātes uzlabošanas programmu, kuru ieviesīs līdz 2008. gada 31. decembrim.

Direktīva par ūdens aizsardzību pret nitrātu piesārņojumu, kas radies no lauksaimnieciskās darbības (91/676/EEC)

Latvija pārņems direktīvas prasības likumdošanā līdz 2002. gada 1. janvārim, pieņemot Ministru kabineta noteikumus "Par ūdens un augsnes aizsardzību no nitrātiem, kas rodas lauksaimniecības darbības dēļ un īpaši jutīgām teritorijām, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības aizsardzībai no piesārņojuma ar nitrātiem", kā arī noteiks jutīgās zonas atbilstoši Nitrātu direktīvas prasībām. Divu gadu laikā no jutīgo zonu noteikšanas brīža, bet ne vēlāk kā līdz iestāšanās brīdim, Latvija pieņems Ministru kabineta noteikumus par rīcības programmu jutīgajām zonām.

Paredzamās jutīgās zonas noteiktas un direktīvas ieviešanas izmaksas jutīgajās zonās noteiktas 4. pielikumā.

Latvija līdz iestāšanās brīdim pieņems rīcības programmu jutīgajām zonām. Rīcības programma tiks īstenota 4 gadu laikā no tās pieņemšanas brīža.

Līdz ar to Latvija maina savu pozīciju attiecībā par direktīvu par ūdens aizsardzību pret nitrātu piesārņojumu, kas radies no lauksaimnieciskās darbības (91/676/EEC) un atsakās no prasības pēc pārejas perioda.

Direktīva par ūdens vidi bīstamu vielu ievadīšanu ūdens vidē (76/464/EEC)

Latvijā patlaban darbojas tikai atsevišķi direktīvas 76/464/EEC noteiktie piesārņojuma kontroles elementi. Tā, piemēram, tiek izsniegtas atļaujas jebkuru piesārņojošo vielu novadīšanai ūdeņos. Tomēr likumdošanā nav noteiktas prasības, kas attiektos tieši uz minētās direktīvas un tās meitas direktīvu aptvertajām bīstamajām vielām. MK noteikumi "Par notekūdeņu emisijas robežvērtībām, aizliegumu attiecībā uz piesārņojošo vielu emisiju ūdenī un īpaši jutīgām teritorijām, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības pilsētu notekūdeņu attīrīšanai" patlaban ir projekta stadijā un tiks pieņemti līdz 2001. gada beigās.

Saskaņā ar noteikumiem tiks pieņemts bīstamo vielu pirmais saraksts, kurā iekļautas ES bīstamo vielu pirmajā sarakstā iekļautās vielas un apstiprinātas emisiju robežvērtības tām pirmā saraksta vielām, kuru ieviešana, tirdzniecība un lietošana Latvijā nav pilnībā aizliegta. Ūdens lietošanas atļaujās tiks precizēti emisiju limiti uzņēmumiem, kuru izplūdēs ir pirmā saraksta vielas (37 uzņēmumi).

Saskaņā ar noteikumiem tiks pieņemts bīstamo vielu otrais saraksts un līdz iestāšanās brīdim izstrādātas un apstiprinātas piesārņojuma samazināšanas programmas otrā saraksta vielām. Programmu nosacījumi tiks ieviesti piecu gadu laikā no to pieņemšanas brīža.

Latvija līdz iestāšanās brīdim ieviesīs direktīvas nosacījumus attiecībā par 1. saraksta vielām, kā arī pieņems piesārņojuma samazināšanas programmas attiecībā uz 2. saraksta vielām. Līdz ar to Latvija atsakās no prasības pēc pārejas perioda.

Direktīva par pazemes ūdeņiem (80/68/EEC)

Līdz 2003. gada 1. janvārim direktīvas prasības tiks pilnā mērā pārņemtas Latvijas likumdošanā un pilnībā nodrošināta atļauju sistēma atbilstoši direktīvas prasībām.

Latvijā 1999. gada 20. decembrī ir apstiprināta pazemes ūdeņu valsts monitoringa programma. Atbildīgā institūcija valsts monitoringa realizācijai ir Valsts ģeoloģijas dienests. Latvija līdz iestāšanās brīdim nodrošinās monitoringa sistēmas pilnīgu atbilstību direktīvas prasībām.

Pazemes ūdeņu monitoringa programma tiks turpmāk attīstīta atbilstoši ūdens struktūrdirektīvā noteiktajiem termiņiem. Līdz ar to, kā arī ņemot vērā Eiropas Komisijas viedokli, ka direktīva neprasa piesārņoto vietu attīrīšanu, **Latvija maina savu pozīciju attiecībā par direktīvu par pazemes ūdeņiem (80/68/EEC) un atsakās no prasības pēc pārejas perioda.**

Direktīva par zivju ūdeņiem (78/659/EEC)

Latvija pārņems direktīvas nosacījumus Latvijas likumdošanā līdz 2002. gada 1. martam, pieņemot Ministru kabineta noteikumus "Par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti". Līdz iestāšanās brīdim Latvija precizēs ūdeņus, kurus var apdzīvot lašu ģints sugas un karpu ģints sugas, kā arī atbilstoši direktīvas 5. pantam izveidos programmu piesārņojuma novēršanai, kuru ievieš 5 gadu laikā no tās pieņemšanas brīža. Līdz iestāšanās brīdim Latvija pilnā mērā nodrošinās monitoringu un paraugu ņemšanas biežumu, atbilstoši direktīvas prasībām. Latvijas attīstīs savu monitoringa programmu, lai tā turpmāk atbilstu ūdens struktūrdirektīvas prasībām, direktīvā noteiktajos termiņos.

Latvija maina savu pozīciju attiecībā par direktīvu par zivju ūdeņiem (78/659/EEC) un atsakās no prasības pēc pārejas perioda.

Dabas aizsardzība

Putnu (79/409/EEC) un Biotopu (92/43/EEC) direktīvas

Putnu un biotopu direktīvu likumdošanas pārņemšana tiks pabeigta 2002. gadā.

Putnu direktīva nosaka, ka valstīm ir jāiesniedz Eiropas Savienības nozīmes Putniem nozīmīgo vietu saraksts un, atbilstoši direktīvas 4.panta 4.daļai "...jāīsteno pasākumi, kas novērstu biotopu stāvokļa pasliktināšanos un piesārņošanu, vai arī jebkuras ietekmes, kas traucē putniem, tādā mērā, kādā tam ir būtiska nozīme attiecībā uz šī panta mērķiem. ...". Izvērtējot putniem nozīmīgās teritorijas, Latvija vadās no zinātnieku priekšlikumiem, konkrēti Birdlife International sastādīta saraksta "Putniem nozīmīgas vietas" ("Important Bird Areas"). Šīs organizācijas partneris Latvijā ir Latvijas Ornitoloģijas biedrība. 2001.gada sākumā tā ir izdevusi grāmatu "Putniem starptautiski nozīmīgas vietas Latvijā". Šai izdevumā ir aprakstīta 61 teritorija. 54 no tām atrodas iekšzemē, bet 7 teritorijas atrodas jūrā. Sauszemes teritoriju kopējā platība ir 259688 ha (4% no valsts teritorijas). Kopumā 71% no ieteiktajām sauszemes teritorijām ir valsts aizsardzībā – atrodas kādā no īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Biotopu direktīva arī paredz īpaši Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo teritoriju noteikšanu. Juridiski procedūra ir atšķirīga. Valstis vispirms iesniedz savus priekšlikumus, tad Eiropas Komisija izvērtē tos un apstiprina to iekļaušanu NATURA 2000 tīklā. Jaunajām kandidātvalstīm Komisija pašlaik prasa, lai arī šis saraksts tiktu iesniegts tūlīt pēc iestāšanās un, lai tūlīt sāktu darboties direktīvas 6.panta 2.,3. un 4. daļa. Tas ir – jānodrošina šo teritoriju aizsardzība, un jāveic ietekmes uz vidi novērtējums visiem plāniem un projektiem, kas var negatīvi ietekmēt teritorijas.

VARAM Dabas aizsardzības departamenta vadībā 2001.gadā ir uzsākts projekts, kurš paredz līdz iestāšanās brīdim veikt inventarizāciju visās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un noteikt, cik daudz Eiropas Savienības nozīmes sugu un biotopu pašlaik ir aizsargāti Latvijā. Projektā paredzēts veikt inventarizācijas arī putniem nozīmīgās vietās. Rezultātā VARAM tiks iesniegts to teritoriju saraksts, kuras ir iekļaujamas Eiropas Savienības nozīmes Putnu aizsargājamo teritoriju sarakstā un Biotopu sarakstā, tiks sagatavota atbilstoša datu bāze un digitizētas teritoriju robežas. Tā ir pakete, kas nepieciešama iesniegšanai Eiropas Komisijai pēc iestāšanās. Vienlaikus tiks sagatavoti priekšlikumi grozījumiem īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sarakstos un nodrošināta šo teritoriju aizsardzība.

Pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā Latvijas priekšlikumi būs jāapstiprina Saeimā kā starptautiski nozīmīgas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un varēs tikt iesniegti Eiropas Komisijai.

Nemot vērā augstāk minēto, Latvija maina savu pozīciju un atsakās no prasības par pārejas periodiem attiecībā uz Putnu (79/409/EEC) un Biotopu (92/43/EEC) direktīvām.

Izmaiņas sugu sarakstos

Izmaiņas pozīcijā par EK direktīvu 79/409/EEC (Putnu direktīva)

Latvija atsauc prasību noteikt, ka *Corvus corax* (krauklis) var tikt medīts Latvijā, iekļaujot to direktīvas II/2 pielikumā.

Latvija atsauc prasību pieteikt sekojošas sugas, kas minētas vai kuras Latvija ierosina iekļaut direktīvas II/2 pielikumā, attiecībā uz kurām valstīm jāpiesakās, ka šīs sugas tiek medītas.

- *Corvus corax* (krauklis)

Latvija atsauc prasību pieteikt direktīvas III/2 pielikumā sekojošas sugas:

- *Tetrao tetrix* (rubenis)

Izmaiņas pozīcijā par EK direktīvu 92/43/EEC (Biotopu direktīvu)

Latvija atsauc prasību pieteikt, ka attiecībā uz sekojošām sugām direktīvas II pielikumā tiek ieviesta ģeogrāfiskā atruna par šo sugu Latvijas populācijām:

Zivis (pielikums II)

- *Aspius aspius* (salate)

Rūpnieciskā piesārņojuma kontrole

Integrētā piesārņojuma novēršanas un kontroles (IPNK) direktīva (96/61/EC)

Latvijas likumdošana ir pilnīgi saskaņota ar Integrētā piesārņojuma novēršanas un kontroles direktīvu (96/61/EC). 2001. gada 15. martā Saeimā pieņemts likums "Par piesārņojumu", kas stājas spēkā 01.07.2001, bet š.g. 17. jūlijā MK noteikumi A kategorijas atļauju un B kategorijas atļauju atkritumu sadedzināšanas iekārtām pieteikšanas, izsniegšanas un pagarināšanas kārtība un labāko pieejamo tehnisko paņēmieni lietošanas noteikumi.

Latvija precizē savu pozīciju attiecībā par uzņēmumiem, kuriem nepieciešams pārejas periods saskaņā ar direktīvas prasībām labāko pieejamo tehnisko paņēmieni ieviešanai saskaņā ar 5. pielikumu.

Direktīva par rūpnieciskām katlumājām (88/609/EEC)

Precizējot situāciju attiecībā par rūpnieciskajām katlumājām, precizēts, ka Latvijā nav rūpniecisko katlumāju, ko var uzskatīt par "jaunu" direktīvas izpratnē. Direktīvas prasības ir pilnā mērā pārņemtas Latvijas likumdošanā un jaunbūvētajām katlumājām jāatbilst direktīvas prasībām. Esošajām katlumājām (direktīvas izpratnē) jāsasniedz Ministru kabineta noteiktās emisiju robežvērtības līdz 2008. gada beigām.

Latvija iesniedz arī SO₂ un NO_x samazināšanas mērķus no lielām sadedzināšanas iekārtām saskaņā ar 6. pielikumu.

Līdz ar to Latvija precizē savu pozīciju un atsakās no prasības pēc pārejas perioda attiecībā par direktīvu par rūpnieciskām katlumājām 88/609/EEC.

Seveso II direktīva par lielu avāriju riska kontroli (96/82/EC)

Ministru kabineta noteikumi "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem", kas pilnībā saskaņo Latvijas likumdošanu ar ES SEVESO II direktīvas prasībām, stājas spēkā ar 2001. gada 1. jūliju. Noteikumi arī pilnībā nosaka institucionālo struktūru direktīvas ieviešanai.

Saskaņā ar noteikumiem esoša objekta atbildīgā persona (operators):

- iesniedz pieteikumu reģionālajā vides pārvaldē līdz 2002. gada 1. maijam;
- iesniedz rūpniecisko avāriju novēršanas programmu letekmes uz vidi novērtējuma valsts birojā līdz 2002. gada 1. oktobrim;
- iesniedz drošības pārskatu letekmes uz vidi novērtējuma valsts birojā līdz 2002. gada 1. decembrim un objekta avārijgatavības un civilās aizsardzības pasākumu plānu glābšanas dienestā līdz 2003. gada 1. janvārim.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests pārskata un piemēro teritoriālo (republikas pilsētas vai rajona) civilās aizsardzības pasākumu, kā arī avārijas un glābšanas darbu plānu vai izstrādā jaunus ārpus objekta avārijgatavības un civilās aizsardzības pasākumu plānus.

Nemot vērā direktīvas par lielu avāriju riska kontroli (96/82/EC) lielo nozīmi uz iedzīvotāju drošību, Latvija maina savu pozīciju un atsakās no prasības pēc pārejas perioda attiecībā par šo direktīvu.

Direktīva par bīstamo atkritumu sadedzināšanu (94/67/EC) un direktīva par atkritumu sadedzināšanu (2000/76/EC)

Ministru kabinets š.g. 17. jūlijā pieņēma noteikumus "Par atkritumu sadedzināšanu un atkritumu sadedzināšanas iekārtām izvirzāmajām prasībām", atbilstoši jaunās direktīvas par atkritumu sadedzināšanu (2000/76/EC) prasībām.

Latvija līdz 2002. gada beigām izsniegs atļaujas visām sadedzināšanas un līdzsadedzināšanas iekārtām, ņemot vērā direktīvas par atkritumu sadedzināšanu (2000/76/EC) prasības.

Līdz ar to Latvija neizvirza nekādas prasības attiecībā par direktīvu par atkritumu sadedzināšanu (2000/76/EC) un atsauc prasības par pārejas periodu attiecībā uz direktīvu 94/67/EC par bīstamo atkritumu sadedzināšanu.

Direktīva par gaistošu organisko savienojumu emisijas ierobežošanu no organiskiem šķīdinātājiem (1999/13/EC)

Lai īstenotu ES direktīvu 1999/13/EC, 2000. gadā ir uzsākts Latvijas - Vācijas kopprojekts šīs direktīvas pārņemšanai Latvijas likumdošanā, emisiju un attiecīgo iekārtu inventarizācijai un ieviešanas plāna un izmaksu aprēķināšanai. Šā projekta ietvaros ir sagatavots Ministru kabineta noteikumu projekts, kas pilnībā pārņem direktīvas prasības un veikta vispārējā gaistošo organisko savienojumu emisiju inventarizācija no direktīvā noteiktajām darbībām un iekārtām. Ņemot par pamatu vispārējās inventarizācijas datus redzams, ka šīs direktīvas īstenošana direktīvā noteiktā laika periodā neradīs būtiskas problēmas, tādēļ pārejas periods šīs direktīvas īstenošanai nav nepieciešams. Direktīvas ieviešanas plānu un izmaksu aprēķinu paredzams sagatavot līdz 2001. gada beigām. Atbilstošos MK noteikumus, kas nodrošinās direktīvas pārņemšanu plānots pieņemt 2002. gada sākumā.

Līdz ar to Latvija neizvirza nekādas prasības attiecībā par direktīvu par gaistošu organisko savienojumu emisijas ierobežošanu no organiskiem šķīdinātājiem (1999/13/EC)

Ķīmiskās vielas un ģenētiski modificētie organismi

Direktīva par azbestu (87/217/EEC)

Direktīva par azbestu (87/217/EEC) Latvijas likumdošanā tiks pārņemta līdz 2001. gada beigām, pieņemot Ministru kabineta noteikumus "Par azbesta ražošanu, azbesta izstrādājamu ražošanu un rūpnieciskās apstrādes radīto vides piesārņojumu un azbesta atkrituma apsaimniekošanu".

Līdz iestāšanās brīdim Latvija ievieš direktīvas prasības attiecībā uz azbesta emisiju robežvērtībām.

2004. gadā tiks izveidots speciāls poligons azbesta atkritumu apsaimniekošanai, kura izmaksas sastādīs 2 300 000 EUR. Finansējuma avotu nodrošinās Latvijas vides aizsardzības fonds.

Līdz ar to Latvija precizē savu pozīciju attiecībā par direktīvu par azbestu (87/217/EEC) un prasa pārejas periodu attiecībā par azbestu saturošu bīstamo atkritumu drošu apglabāšanu atbilstošā bīstamo atkritumu poligonā līdz 2004. gada beigām.

Direktīva par biocīdiem (98/8/EC)

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un Labklājības ministrija ir atbildīgas par politikas veidošanu un likumdošanas izstrādi attiecībā uz ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem un biocīdiem.

Labklājības ministrijas Nacionālais vides veselības centrs veic higiēnisko novērtējumu atsevišķiem biocīdiem (dezinfekcijas un deratizācijas līdzekļiem), kā arī veiks jaunu ķīmisko vielu, esošo vielu un biocīdu cilvēka veselības riska novērtēšanu, piesaistot speciālistus no Medicīnas akadēmijas Darba un Vides veselības institūta un Latvijas toksikoloģijas informācijas centra.

Latvijas Vides aģentūras Ķīmisko vielu reģistra nodaļa pieņems jaunu ķīmisko vielu pieteikumus, un tā funkcijās ietilps nodrošināt jaunu ķīmisko vielu, esošo vielu un biocīdu vides riska novērtējumu. Šo uzdevumu īstenošanai Latvijas vides aģentūrai no 2003. gada 1. janvāra nepieciešami papildus deviņi darbinieki.

Direktīva 98/8/EC par biocīdiem tiks pārņemta Latvijas likumdošanā līdz 2002.gada beigām, kad tiks pieņemti Ministru kabineta noteikumi "Par darbībām ar biocīdiem". Biocīdu atļaujai pieteikumu pieņemšana un novērtējuma uzsākšana tiks sākta 2003.gadā.

Informācija par ģenētiski modificētajiem organismiem (ĢMO)

Regulējošā struktūra

2000.gada 19.septembrī Latvijas valdība pieņēma MK noteikumus Nr.323 par "Ģenētiski modificēto organismu izmantošanas un izplatīšanas kārtību". Šie noteikumi ievieš Eiropas Komisijas (EK) direktīvu 90/219/EEC, kas ir papildināta ar direktīvu 98/81/EEC, un EK Direktīvu 90/220/EEC. Šie noteikumi ir stājušies spēkā no 2000.gada 15.oktobra.

Atbildīgās institūcijas par noteikumu ieviešanu ir Labklājības ministrija un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

MK noteikumi nodrošina vispārējās prasības ĢMO lietošanai un izplatīšanai vidē un tirgū ar nolūku aizsargāt cilvēku veselību, dzīvniekus, bioloģisko daudzveidību un vidi no to lietošanas radītā kaitējuma. Papildus pamatnosacījumiem šie MK noteikumi satur arī notifikācijas un atļauju prasības atsevišķām darbībām.

Administrācija un lēmumu pieņemšana

Labklājības ministrija izsniedz atļaujas par ĢMO lietošanu un izplatīšanu tirgū. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izsniedz atļaujas par ĢMO izplatīšanu vidē.

Latvijā ir izveidota Ģenētiski modificēto organismu uzraudzības padome (saskaņā ar 19.09.2000. MK noteikumiem Nr.322. Noteikumi stājās spēkā no 2000.gada 15.oktobra).

Šī padome ir koordinējoša un konsultējoša institūcija, kuras darbības galvenais uzdevums ir konsultēt un informēt kontrolējošās institūcijas un sabiedrību par potenciālo bīstamo kaitējuma novēršanu vai tā samazinājumu, ko rada ĢMO uz cilvēku veselību un vidi, tos izplatot vidē un ĢMO tirgū.

Bez tam padome sagatavo ieteikumus atļauju izsniegšanai ĢMO ierobežotai izmantošanai un izplatīšanai.

Ozona slāni noārdošās vielas

Latvija līdz 2001. gada beigām pieņems grozījumus Ministru kabineta 1997.gada 9.decembra noteikumos nr.406 "Ozona slāņa aizsardzības noteikumi", tādējādi nodrošinot regulas EC/2037/2000 par ozonu slāni noārdošajām vielām pārņemšanu Latvijas likumdošanā.

Latvija no iestāšanās brīža nodrošinās pilnīgu atbilstību ES regulas EC/2037/2000 prasībām attiecībā par ozona slāni noārdošajām vielām.

Kodoldrošība un aizsardzība pret radiāciju

Direktīva par personu veselības aizsardzību pret jonizējošā starojuma briesmām saistībā ar medicīnisko apstarošanu (97/43/Euratom)

Atbilstoši likumam "Par radiācijas drošību un kodoldrošību" līdz 2003. gada beigām tiks pieņemti Ministru kabineta noteikumi "Aizsardzība pret jonizējošo starojumu saistībā pret medicīnisko apstarošanu", nodrošinot pilnīgu direktīvas prasību pārņemšanu.

Pašlaik Latvijā darbībām ar radioaktīvajām vielām un citiem jonizējošā starojuma avotiem medicīnā ir izsniegtas 235 licences un 29 atļaujas.

Šā gada sākumā Latvijā bija 59 stacionārās diagnostiskās radioloģijas ierīces, kuru radioskopijas darba vietas nebija apgādātas ar elektronoptisku attēla pastiprināšanas ierīci (turpmāk tekstā - EOP), no šīm 59 darba vietām 46 tika regulāri ekspluatētas. Direktīvas 8.panta 4.punkts aizliedz šādu ierīču (bez EOP) lietošanu ES no 2000.gada 13.maija.

Nepieciešamie uzlabojumi, lai pilnībā ievērotu direktīvas prasības, kā arī nepieciešamās investīciju izmaksas:

Paredzēts atļaut lietot radioskopijas ierīces bez EOP Latvijā tikai līdz 2003.gada 30.decembrim, šajā laikā risinot ar šo normu saistītās problēmas. Lai atrisinātu šo problēmu, nepieciešama 37 radioloģisko ierīču, kuru pārbūve tehnisku iemeslu dēļ nav iespējama, nomaiņa ar jaunām ierīcēm, un to iegādei nepieciešami 6 300 000 EUR (3 700 000 LVL).

Nepieciešams stacionārās un mobilās diagnostiskās radioloģiskās ierīces (katru rentgenspuldzi) aprīkot ar pacienta dozas mērīšanas ierīcēm. Šo ierīču kopējās izmaksas sastāda 810 000 EUR (480 000 LVL).

Nepieciešams veikt personāla apmācību. Atbilstoši direktīvai tā aptver radiologus, radioloģijas laborantus, zobārstus, zobārstu asistentus, medicīnas tehnikas inženierus un tehniķus. Kopējās apmācību izmaksas sastāda 270 000 EUR (160 000 LVL).

Nepieciešams iegādāties ierīces radiācijas drošības, pacientu dozu optimizācijas un kvalitātes kontroles mērījumu veikšanai, kuru kopējās izmaksas sastāda 850 000 EUR (500 000 LVL).

Lai realizētu direktīvas 97/43/Euratom 9.panta 1.punkta trešās rindkopas prasības par paaugstinātu drošību veselības skrīninga programmās lietojamajām radioloģijas ierīcēm, līdz pilnai direktīvas prasību ieviešanai nepieciešams fluorogrāfijas ierīces apgādāt ar digitālas attēla apstrādes ierīcēm, kuras vienlaikus vairākas reizes samazina arī pacienta saņemto apstarojuma dozu. Programmas izmaksas, saglabājot visas esošās fluorogrāfijas ierīces, ir 5 043 000 EUR (2 975 000 LVL).

Līdz ar to Latvija uztur prasību pēc pārejas perioda līdz 2005. gada beigām.

Izvērstis pozīcijas papildinājumu teksts ir pieejams ĀM mājas lapas angļu versijā un VARAM mājas lapā.